

Kratkoročna misija
«Poboljšanje organizacije veterinarske inspekcije - KSK»
- Zdravlje životinja -

u okviru Twinning projekta BA05 IB AG 01
Sarajevo, 21. do 25. aprila 2008. godine

1. Ime i funkcija eksperata

Dr. Matthias Kramer, FLI (Friedrich-Loeffler-Institute), Wusterhausen

Dr. Martina Mahnken, Zdravlje životinja i odlaganje animalnog otpada, LAVES (Ured za zaštitu potrošača i sigurnost hrane Donje Saksonije), Oldenburg

Dr. Sandra Blome, Referentna laboratorija EU za svinjsku kugu, Hannover

2. Ciljevi i zadaci misije

Cilj misije bio je da se održi radionica o temama vezanim za KSK uključujući virusologiju, epidemiologiju, karakteristike bolesti, vakcinaciju i planove uzorkovanja za veterinarske inspektore iz kantona i entiteta. Veterinarski inspektori se trebaju obučiti za ulogu budućih trenera (multiplikatora opšteg i posebnog znanja o bolesti). Sve prezentacije su dopunjene i biće podijeljene svim učesnicima. Svrha navedenih prezentacija je da služe kao edukativni materijal za buduću obuku.

3. Popis skraćenica

BiH	= Bosna i Hercegovina
MO	= Mjerodavni organi
DB	= Distrikt Brčko
EVS	= Entitetske veterinarske službe
FBiH	= Federacija Bosne i Hercegovine
RS	= Republika Srpska
STE	= Kratkoročni strani ekspert
Ured	= Državni ured za veterinarstvo

4. Sastanci i učesnici

- 21.04.2008.g.: Pripremni sastanak svih STE u Hotelu Safir u Sarajevu
 - Prisutni:
 - Matthias Kramer
 - Martina Mahnken
 - Sandra Blome
 - Razmjena ideja za tekuću radionicu
 - Priprema kostura prezentacija i diskusija o rasporedu radionice
 - Rasprava o preporukama datim tokom zadnje misije i aktivnostima koje su nakon zadnje misije poduzela ministarstva, entiteti, kantoni te veterinarske inspekcije

- 22.04.2008.g. (Kramer, Mahnken, Blome): Nastavak pripremnog sastanka u Uredu
- Učesnici:
 - Dr. Drago Nedić, Direktor Ureda
 - Darko Čobanov, dr.vet.med., Zamjenik direktora Ureda
 - Sanin Tanković, dr.vet.med., Sekretar
 - Edin Lendo dr.vet.med., Asistent RTA
- Diskusija o predmetu i rasporedu radionice

- 23.04.2008.g. (Mahnken i Blome):
 - Obuka u sali za sastanke Privredne komore
 - Učesnici: veterinarski inspektori iz raznih kantona i iz entiteta BiH (za spisak učesnika pogledati prilog)
 - Prezentacije o KSK (karakteristike bolesti, uzorkovanje i laboratorijska dijagnostika)
 - Diskusija i dopunjavanje prezentacija
 - Diskusija o načinu prenošenja znanja

- 24.04.2008.g. (Mahnken i Blome):
 - Obuka u sali za sastanke Privredne komore
 - Učesnici: veterinarski inspektori iz raznih kantona u BiH (za spisak učesnika pogledati prilog)
 - Prezentacije o KSK (epidemiologija i vakcinacija)
 - Diskusija o lokalnim potrebama i ograničenjima u vezi sa prijavljivanjem i suzbijanjem bolesti životinja
 - Diskusija o suzbijanju KSK kod divljih svinja
 - Diskusija o programu IPA za suzbijanje KSK i bjesnila u zemljama zapadnog Balkana (2009.-1014.),

- 25.04.2008.g. (Mahnken i Blome):
 - Završni sastanak i izvještavanje
 - Prvi rezultati misije
 - Preporuke eksperata u smislu sljedećih koraka
 - Razgovor o nalazima i preporukama

5. Opis aktivnosti tokom posjete:

- budućim multiplikatorima u BiH pružiti informacije o KSK i moguća pitanja koja inspeksijski tim FVO-a može postaviti tokom predstojeće misije
- davanje primjera prezentacija koji se mogu koristiti za buduću edukaciju
- diskusija o potrebama i ograničenjima u vezi sa efikasnim prijavljivanjem i suzbijanjem bolesti životinja
- pružiti osnovne informacije o programu IPA za zemlje zapadnog Balkana

6. Rezultati

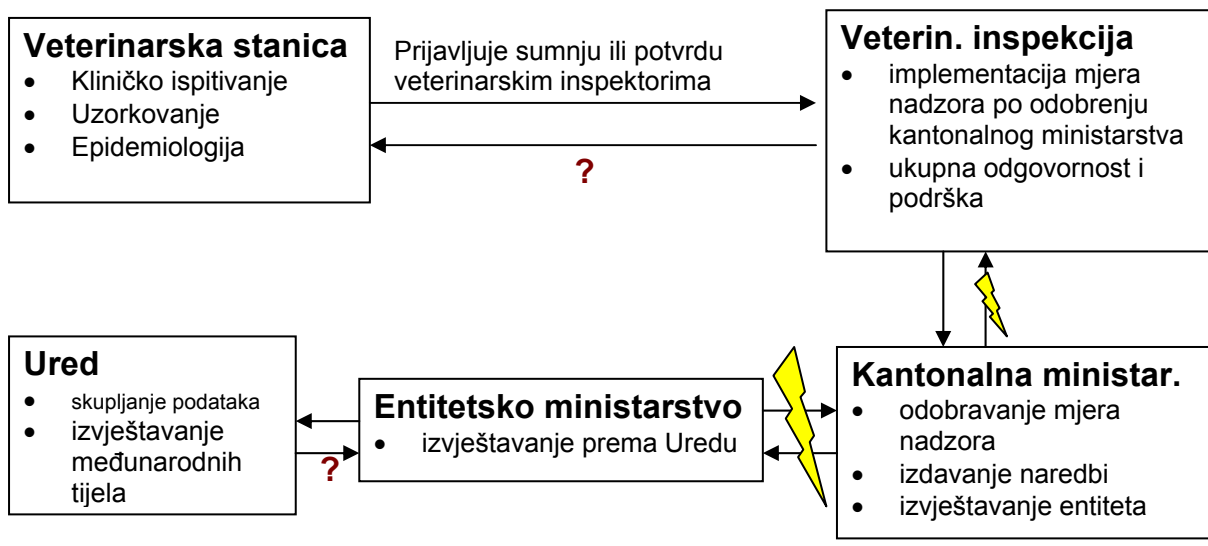
Strategija obuke iz KSK i informisanje zainteresovanih grupa i javnosti

Očitim se pokazalo da kao i u drugim sektorima veterinarske službe, u oblasti obuke i komunikacija ne postoji jasan lanac odgovornosti.

Tokom inicijalne diskusije izražena je sumnja da će veterinarski inspektori biti ciljna grupa ove obuke.

Slično kao kod obuke i komunikacija, primijećen je ozbiljan manjak transparentnosti u toku informacija i podataka. Izgleda da informacije i podaci često ostaju u kantonalnim ministarstvima.

Dijagram toka u nastavku opisuje tok informacija kako su ga opisali učesnici.

7. Sljedeći koraci (spisak aktivnosti za veterinarske organe u BiH kao priprema za dalje posjete stranih eksperata)

Molimo dodajte detalje za bilo koje aktivnosti koje trebaju slijediti:

AKTIVNOST BR.	OPIS	ODGOVORNA OSOBA	DATUM
3.3.	Uspostava task force grupe za KSK sa zadatkom implementacije nadolazećeg programa IPA	Ured	Odmah

3.3.	Obuka veterinarskih inspektora	Eksperti vrše obuku multiplikatora	Juni/juli 2008.
------	--------------------------------	------------------------------------	------------------------

8. Zaključci

Većina preporuka koje su STE dali tokom kratkoročne misije «Postupci pri izbijanju bolesti – KSK» u februaru 2007.g., još uvijek nisu realizovani ili implementirani. Navedene preporuke odnosile su se na ažuriranje i usklađivanje domaćih propisa o KSK, usklađene i transparentne mjere suzbijanja, kanale izvještavanja, upute za postupanje i dijagrame toka, naredbodavni lanac i kanale izvještavanja o podacima, razmjenu podataka, registraciju imanja sa svinjama, edukaciju veterinarara i farmera o KSK i proširenje laboratorijskih kapaciteta.

Da bi se ispunili zahtjevi za implementaciju predstojećeg IPA programa, potrebno je uzeti u obzir gore navedene preporuke.

Pored toga, kratkoročni strani eksperti daju sljedeće preporuke:

1. Preporučuje se kao vrlo važno uspostavljanje državne Task-force grupe za IPA-u. Ova Task-force grupa treba se sastojati od predstavnika veterinarskih inspektorata, federalnih organa, naučnika iz nadležnih laboratorija kao i lovačkih organizacija. Task-force grupa treba činiti vezu između svih strana koje su uključene i treba imati savjetodavnu funkciju prema Uredu za veterinarstvo.
2. U svrhu suzbijanja KSK, ciljevi Task-force grupe su:
 - (i) Razvoj strategije oralne vakcinacije protiv KSK za populaciju divljih svinja u BiH
 - (ii) Diskusija o mogućnostima za domaće svinje
 - (iii) Planiranje i organizacija kampanje oralne vakcinacije u BiH i pomaganje njihove implementacije širom države, te koordinacija mjera za nadzor i suzbijanje KSK
 - (iv) Procjena uspješnosti kampanja vakcinacije i savjetovanje Ureda
 - (v) Organizacija programa obuke širom zemlje,
 - (vi) Povećavanje svijesti javnosti i edukacija o KSK širom BiH,
 - (vii) Poboljšavanje kontakata i razmjene informacija i podataka o KSK između veterinarske službe i službe javnog zdravstva na različitim upravnim nivoima
3. Kako su naveli eksperti koji su radili na bjesnilu, vlada treba garantovati adekvatno finansiranje Task-force grupe za obuku o KSK radi pravilnog provođenja programa edukacije (npr. finansiranjem putnih troškova multiplikatora, tehničke opreme, prostorija za obuku i sl.).
4. Veterinarski inspektori trebaju se služiti svim dostupnim i široko zastupljenim medijima (poput časopisa za farmere, lokalnih novina, lokalnih radio stanica, stavljanja informativnih dokumenata u prostorije opštinskih organa...) kako bi informisali ciljne grupe (farmere, lovce, itd.) o činjenicama o KSK i o načinu za njeno suzbijanje.

9. Datum i potpis eksperta

Datum: 16.05.2008.g.

Dr. Martina Mahnken

Dr. Sandra Blome

Dr. Matthias Kramer